

Malmö stad
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Datum

2025-06-23

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2025-623

Yttrande**Till**

Utbildningsdepartementet

Remiss Utbildningsdepartementet - Ett nationellt mobilförbud i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet (Ds 2025:9)

U2025/00797

Sammanfattning

Malmö stad bedömer att förslaget skulle kunna vara positivt ur flera perspektiv, bland annat ur ett likvärdighetsperspektiv och ett administrativt perspektiv, men vill också framföra synpunkter. Det finns exempel på skolor i Malmö stad som redan tillämpar ett mobilförbud utifrån nuvarande lagstiftning, och som har positiva erfarenheter. Malmö stad vill dock lyfta möjliga administrativa och ekonomiska konsekvenser av det föreliggande förslaget. Dessutom vill Malmö stad lyfta potentiella konsekvenser rörande barnperspektivet.

Yttrande**Administrativa, organisatoriska, personella och pedagogiska konsekvenser**

Malmö stad anser att förslaget kan medföra en ökad administrativ börda för skolpersonal och rektor på de skolenheter som idag inte tillämpar något mobilförbud eller tillämpar det endast i begränsad omfattning. En ökad administrativ börda förväntas också till viss del på de skolor som redan idag tillämpar ett förbud under hela skoldagen, utifrån de nya föreslagna förutsättningarna för förbud. Den ökade administrationen får inte bli så pass stor att den inskränker på skolans undervisningsuppdrag. Vidare konstaterar Malmö stad förslaget ökar detaljreglering av skolan, vilket begränsar rektorernas mandat att fatta beslut som rör den egna skolan utifrån lokala behov och förutsättningar.

Malmö stad bedömer att förslaget skulle kunna vara positivt ur ett likvärdighetsperspektiv. Om förbudet gäller normerande för samtliga av de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet kommer det inte finnas lokala möjligheter för rektorer att besluta, vilket kan framstå som mer förutsägbart för personal, elever och vårdnadshavare. Det kommer således inte innebära ett

svårförklarligt förbud som rektorn måste motivera utifrån lokala förutsättningar. Förbudet kommer ställa krav på skolornas rutiner, och kommer troligtvis innebära att fler och större administrativa resurser behövs, inte minst på de skolor som idag inte har mobilförbud.

Malmö stad gör bedömningen att förslaget kan komma att leda till vissa komplexa gränsdragningsituationer. När ett mobilförbud gäller under hela skoldagen kan gränsdragningsproblematik uppstå om elever önskar lämna skolans område under raster, om det förekommer lektioner eller skolresa utanför skolans område eller om skoldagen avslutas på annan plats.

Angående förslaget att endast mobiltelefoner ska omfattas av förbudet vill Malmö stad framhålla att det idag finns annan typ av elektronisk kommunikationsutrustning som är vanligt förekommande och som kan användas på ett relativt likvärdigt sätt som en mobiltelefon, till exempel smartklockor. Med utgångspunkten att den stora majoriteten elever har en egen mobiltelefon, och några dessutom har smartklockor eller dylikt, kommer det obligatoriska förbudet därmed påverka elever i olika utsträckning.

Malmö stad bedömer att förekomsten av kränkningar kommer att fortsätta trots ett förbud. Förslaget hindrar inte nätkränkningars förekomst efter skoltid, vars effekter kan spilla över till efterföljande skoldag. Förslaget hindrar inte heller att kränkningar sker på annat sätt, till exempel via annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Malmö stad vill även lyfta att förslaget skulle kunna vara negativt ur ett barnperspektiv, på så sätt att ensamma elever riskerar att känna sig ännu mer isolerade när de inte kan ha kontakt med vänner eller föräldrar via mobiltelefonen under skoldagen. Förslaget förväntas dock samtidigt vara positivt ur ett barnperspektiv genom att det skapar nya ytor för sociala aktiviteter.

Ekonomiska konsekvenser

Malmö stad bedömer att kostnaderna som förslaget kommer att innebära i stora drag överensstämmer med Malmö stads egen uppfattning. Malmö stad vill dock framföra att det hade varit önskvärt om beräkningen baserades på ett mer konkret underlag.

Förslaget bedöms kunna vara kostnadsmässigt positivt vad gäller vissa administrativa frågor. Malmö stad vill dock framföra en oro kring att kostnader rörande andra administrativa frågor kan bli större än vad utredningen uppskattat, särskilt om det på vissa skolor bedöms ta upp till nästan en halv lärartjänst i anspråk. Det får förmodas att det hos skolor som idag antingen inte tillämpar ett mobilförbud alls eller endast under lektionstid, kommer kräva en organisering för att få till stånd ett effektivt insamlings- och återlämnningssystem, i synnerhet på de större skolenheterna. Det bör tas med i beräkningen att denna process kommer ta resurser i anspråk under

åtminstone en övergångsperiod. Malmö stad invänder mot utredningens bedömning att förslaget inte kommer innebära ökade kostnader direkt i relation till det arbete som utförs av rektor, eftersom rektor måste tillse att det skapas rutiner för insamling och återlämning.

Eftersom huvudmän riskerar att bli ersättningsskyldiga när mobiltelefoner skadas eller tappas bort är det av stor vikt att klargöra att goda rutiner bör skapas på varje skolenhet med detta i åtanke. Malmö stad vill här också lyfta risken för ett ökat antal tillkommande rättegångskostnader avseende ersättningsfrågor.

Övriga synpunkter

Malmö stad hade sett positivt på att ytterligare utvärdera 2022 års lagändringar, som gav rektor möjlighet att besluta om förbud mot mobiltelefoner under hela skoldagen (nuvarande 5 kap. 4 d §), innan en obligatorisk bestämmelse införs. Detta särskilt då den vetenskapliga grunden till förslaget är förhållandevis vag. Den vetenskapliga grunden visar dock att barns och elevers användning av mobiltelefoner i viss mån direkt, i viss mån i förlängning, är en faktor som bidrar till negativa effekter avseende både trygghet och studiero. Utredningen kan förvisso inte konstatera att det finns ett tydligt orsakssamband mellan studieresultat och användning av mobiltelefoner generellt. Den konstaterar dock att mobiltelefoner är distraherande och att ett förbud mot användning kan leda till både förbättrade studieresultat för vissa grupper av elever samt förbättrade hälsoeffekter för elever i stort.

Det finns olika omständigheter där det kan vara nödvändigt att göra undantag från ett mobiltelefonförbud för att stödja elevernas hälsa, inlärning och välbefinnande. Vid ett eventuellt förbud är Malmö stad positiv till att det kommer finnas möjligheter till undantag om det föreligger särskilda skäl.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Nicklas Löfström

Helena Nanne (M) reserverar sig mot beslutet och avser lämna in en skriftlig reservation.